

שיעור 6*
30 אפריל - 6 מאי

המנוחה בישוע

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: מתי 11: 28-30; 12: 1,2; לוקס 6-1: 14; יוחנן 9-16: 5; מתי 14-9: 12; ישעיה 7-13: 58.

פסוק לשינון: "בואו אלי כל העמלים והעמוסים ואני אמציא לכם מנוחה." (מתי 28: 11).

"המשיח היה דוגמה חיה ומאלפת לעשרת הדברות. הוא לא עבר על שום עבירה על החוקים הקדושים לאורך כל חייו. בעמדו כנגד ענן העדים שחיפש להרשיעו עמדה לו הזכות לומר: "מי מכם על עוון יוכיחני?" (יוחנן 8: 46)" (אלן גיי ווייט, 'חמדת הדורות' עמ' 287).

חייו של ישוע שיקפו את משמעות חוקיו, עשרת הדיברות של אלוהים. הוא היה התגשמות הדיברות בשר ודם. כך שבמבט בוחן על חייו נוכל ללמוד מה זה בדיקו לשמור את מצוותיו וכיצד לשמור אותן באופן שלא יהיה יבש, חסר רוח וליגאליסטי. וכמובן שבין אלה מצוי הדיבר הרביעי, השבת שביום השביעי בשבוע. השבוע נמשיך ללמוד מבשורת מתי, נלמד מעט על העימותים בגין השבת ונראה כיצד מתבהרת דרכו של ישוע בשמירתו את השבת. אם מצוותיו של אלוהים הם תשקיף אופיו של אלוהים, ואם ישוע נתן צורה מוחשית למצוות אלו, אזי נוכל ללמוד על אופיו של אלוהים וכיצד נוכל לשקף את אופיו בחיינו אם נלמד כיצד שמר ישוע את השבת ומה הוא לימד עליה.

*לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה- 7 במאי.

עולו הקל של ישוע

במתי 11: 20-27 מתועדת תוכחתו של ישוע לערי הגליל שדחו את מה שלימד ופועלו. מה שמפחיד בתוכחה והאזהרה מפני חורבן כליל זה העובדה שלערים אלו ניתנה זכות והזדמנויות לדעת את האמת. האמת בהתגלמותה (יוחנן 6: 14) התהלכה בינותם. ואם זה לא היה מספיק הוא גם עשה במ ניסים רבים (מתי 11: 20); ועדיין סירבו יושביהן לחזור בתשובה. אכן הוא אמר שאם היו ניסים אלו שעשה בכפר נחום נעשים בסדום למשל, היא הייתה עומדת על תילה עד עצם היום הזה. במילים אחרות מצבם היה גרוע מזה של תושבי סדום. מיד בהמשך בפסוקים 25-27 מתפלל ישוע לאב, מודה לו ומשוחח עימו אודות מערכת היחסים הקרובה שביניהם. הוא גם מכיר בתודה את כל שניתן לו מידי האב ובעצם מראה בצורה ברורה יותר מדוע דחייתן של הערים הללו טרגית כל כך.

קיראו את מתי 11: 28-30. מה אומר כאן ישוע, ומדוע זה בא כאן מיד לאחר דבריו

לערים? _____

לאחר גינוי חוסר אמונתם, לאחר שחזר ואישר את קירבתו לאב הציע ישוע לכל העמוסים והעמלים מנוחה ומרגוע. במילים אחרות הוא אומר לשומעיו שלא לעשות את אותן טעויות שעשו האחרים בדחייתם אותו. לו הכוח והשלטון לעשות כשם שהבטיח והוא טוען כי בבואנו אליו נוכל למצוא מנוחה לנפשותינו. בהקשר זה המנוחה כוללת שלום, הבטחת הגאולה והתקווה שאינה נגישה לדוחיו.

למה עוד מתכוון ישוע באומרו כי ייתן לנו מנוחה? האם כוונתו לעצלנות? האם הוא התכוון שהכל מותר, אפשר לעשות כל מה שבא לנו? כמובן שלא. לישוע סטנדרט עילאי עברנו; נוכחנו בכך בדרשה על ההר. אולם אין ביחסינו עם ישוע כוונה לייאש ולעייף אותנו בעמל כבד מנשוא. אם נלמד ממנו, אם נתחקה אחריו ואחר אופיו נמצא מנוחה מצרות, טרח ויגע רבים בחיינו. וכפי שנראה מיד, אחת הדרכים שבה מובעת מנוחה זו היא השבת.

כיצד אתם חווים את ההבטחה שמציע ישוע כאן? מה הקשר שבין היות עֵנִי וְנִמְוָךְ

רוח לנשיאת עול קל? _____

מהומה בגיין יום המנוחה

אם בוטלה ונפסלה השבת כשם שטוענים מרבית המאמינים המשיחיים בעולם, אם היא הוחלפה או התקיימה בישוע או כל רעיון אחר, מדוע אם כן עסק ישוע כל-כך הרבה באופי ובצורה שבה אנו אמורים לשמור את השבת?

**קיראו את הפסוקים הבאים. מהם הנושאים השנויים במחלוקת ומהם שאינם?
מתי 12:1,2; לוקס 6:1-14; מארק 2:23-28; יוחנן 5:9-16**

הפרושים שידעו שהסיבה לשבותם וגלותם של עם ישראל לבבל היתה חילול השבת במשך דורות, היתוו תוכנית למניעת עונשים מסוג זה. תוך כך הם יצרו שרשרת ארוכה של תפילות, חוקים, כללים ותקנות למיניהם לגבי המקובל והאסור בשבת בחושבם לשמר את קדושתה. מה היו מקצת החוקים? - אם הטילה תרנגולת ביצה בשבת האם מותר לאוכלה? מרבית הפרושים היו סבורים כי אם היתה התרנגולת מטילת ביצים משכבר אסור לאכול את הביצה שהוטלה בשבת משום שהתרנגולת עמלה. אולם אם היתה זו תרנגולת שבדרך כלל לא הטילה ביצים כי אם פוטמה על-מנת לשחוטת אז מותר לאכול את הביצה שהוטלה בשבת משום שלא היה זה עיקר עמל התרנגולת. (היתה גם הצעה שמותר לאכול את הביצה שהוטלה בשבת על-ידי תרנגולת המטילה ביצים באופן קבוע אם מאוחר יותר תישחט התרנגולת על שחיללה את השבת). האם מותר להסתכל במראה בשבת? התשובה היא - לא! משום שאם תראה שעה לבנה ייתכן שתתפתה לתלוש אותה, ופעולה זו היא חילול השבת. אם נשרף ביתך בשבת, האם מותר ללכת ולהציל מעט מבגדיך? התשובה היא שמותר לך לשאת רק חליפה אחת. אבל אם תוכל ללבוש אחת מהן תוכל לקחת אחת נוספת. (דרך אגב, אם ביתך עולה באש אסור לבקש מיגוי לכבות אותה, אלא שאם היגוי מכבה אותה מבלי שנשאל זה מותר). האם מותר בשבת לירוק? התשובה: מותר לירוק על סלע אבל אסור לירוק על האדמה מכיוון שזה עלול ליצור חימר המיועד לבנייה.

ייתכן שנצחק על כך, אולם בדרכנו שלנו כיצד נוכל להימנע מלהמציא חוקים וכללים שכאלה, לא רק בנוגע לשבת אלא בכל הקשור בחיי האמונה שלנו; כלומר באובדן הראייה וההבנה של מה שבאמת חשוב במקום להתמקד בקטנוניות ובמזעריות?

תגובתו של ישוע

זו היתה האווירה שבה פעל ישוע: חוקים נוקשים בלתי מתפשרים ובלתי אפשריים שנתבקשו על-מנת לשמר את קדושתה של השבת ושהרסו את המטרה המקורית של השבת. השבת היתה אמורה להיות יום מנוחה מעבודה, מעמל ומלאכה; יום שבו נסגוד לאלוהים ונשב יחד עם אחים מאמינים בצורה שאינה ברת-ביצוע במהלך שבוע העבודה; יום שבו ידעו ילדים כי הוריהם זמינים להם יותר מכל יום אחר; יום שניתן לָשֵׁשׁ ולשמוח בו בְּשָׁלַם מה שנעשה עבורנו על-ידי הבורא והגואל.

קיראו את מתי 8-12:3 והיווכחו בדרך שבה מגיב ישוע לעול הכבד של הפרושים. קיראו גם את שמואל א' 6-1:21. מה קו המחשבה בטיעון של ישוע?

ישוע אומר להם את שאמר מאוחר יותר בצורה נוקבת יותר (ראו מתי 23:23,24) - להתמקד במה שחשוב באמת. ישוע משחזר במוחם את הסיפור אודות דוד המלך בזמן היותו פליט הנמלט על חייו שלקח את לחם הפנים ממשכן העדות, לחם שנועד למאכל הכוהנים בלבד. במקרה הזה רעבם של דוד ולוחמיו היה חשוב יותר ממתכונת משכן העדות. וכך גם רעבם של תלמידי ישוע היה חשוב יותר מחוקי השבת הקיימים בעניין קציר. ישוע מצביע גם על עבודתם של הכוהנים בשבת בבית המקדש. בשבת הורשתה עבודה מסוג זה. וכך הורשה לתלמידיו, חסידיו של ישוע לבצע פעולה זו בשבת משום שישוע עצמו היה גדול מבית המקדש. שום דבר ממה שאמר כאן ישוע לא שינה כהוא זה או הפחית מהמצווה האלוהית לשמור את השבת. דבריו נועדו לשחרר אותם לא מהשבת אלא מחוקים חסרי משמעות שהסוו את מה שהשבת אמורה היתה להיות, ביטוי המנוחה שבמשיח בוראינו וגואלנו.

”בימיו של ישוע הפכה השבת למסולפת ונלוזה ששמירתה שיקפה את אופיים האנוכי והשרירותי של המין האנושי במקום את אופיו האוהב של האב בשמיים.”
(אלן ג'י ווייט, "חמדת הדורות", עמ' 284). בחנו את מעשיכם ושאלו את עצמכם כיצד תוכלו לוודא שאתם משקפים את אופיו האוהב של האב בשמיים במקום לשקף אנוכיות ושרירותיות?

ריפוי בשבת

מעניין מאוד להבחין בעת קוראינו בבשורות את מספר הפעמים שבהם נתקל ישוע במנהיגי הדת בשבתות. מדוע לדעתכם אוזכרו בכל ארבעת הבשורות מקרים רבים בהם מתוארים המאבקים שבם מצא ישוע עצמו עם מנהיגי הדת בנושא שמירת השבת אם היתה זו להיבטל? נקודה זו נעשית מובהקת יותר לאור העובדה שהבשורות נכתבו שנים לאחר פועלו של ישוע, שנים לאחר מותו, קומו לתחייה ועלייתו השמימיה. למרות שאנשי אַסְקוֹלָה חלוקים בדעותיהם בנוגע לתאריכים שבם נכתבו הבשורות, רבים מתארכים את מועד חיבורם בערך 20 - 30 שנה אחרי קורבן המשיח. כך שאם עד אז הוחלפה השבת ביום הראשון (טיעון שכיח), אין רמז לשינוי זה באף אחד מהכתבים שבהשראת רוח הקודש אודות חיי ישוע ופועלו. לפיכך נמצאת רְאִיָּה חזקה שהשבת, מנוחת יום השביעי בשבוע לא בוטלה, לא שונתה, ויום הראשון לא בא במקום השבת כיום הקדוש, בטח שלא לפי אף צו חדש או דוגמה שנתן ישוע. ההיפך נכון, אם נתמקד בתורת ישוע ובדוגמאותיו, הרי שהבשורות מראות לנו את המשך תוקפו של היום השביעי, הוא יום השבת.

קיראו את מתי 14-9:12. מה הנושא כאן ומדוע זה יכול להיות מקור למחלוקת?

"בשבת אחרת כשנכנס ישוע לבית הכנסת הבחין באיש שידו בְּבֶשֶׁה. הפרושים השגיחו בישוע לראות מה יעשה. הגואל ידע שבריפוי בשבת הוא ייחשב למחלל השבת ואף על פי כן לא היסס לשבור את חומת המסורת ודרישותיה שגדרו את השבת...היה זה פתגם בקרב היהודים שכישלון לעשות טוב כשמזדמנת האפשרות הוא כדין עוולה; ולהיכשל בהצלת חיים שווה בהרג. ובתוך כך התעמת ישוע עם הרבנים בטרטוריה שלהם." (אלן ג'י ווייט, 'חמדת הדורות', עמ' 286).

כשם שביקש לעשות בשבת הקודמת, רצה ישוע להפנות את תשומת לב העם לעבר המטרה הנעלה יותר של הדיבּר הרביעי, לתכלית והיעד הנעלים יותר של חיי אמונה. לאנשים הללו לא הייתה שום בעיה להשאיר את בעל היד היבשה בכאבו וסיבלו מאשר להפר חוקים ותקנות שהומצאו על-ידי בני אדם בנושא השבת, כללים שעיוותו את השבת כל-כך עד שלמשוך שור מתְעַלָּה בשבת היה חוקי אולם לדאוג לרווחתו של בן אדם ולשחררו מסבל היה אסור. כמה חשוב לוודא שאמונתנו במעשה אינה מונעת מלחיות באמונה לפי קריאתו של אלוהים.

שמירת השבת

כמו שצריך להיות ברור מאוד מן הבשורות, ישוע לא ביטל את השבת. נהפוך הוא, ישוע שיקם, תיקן והחזיר את השבת לקדמותה, בהתירו אותה מחוקים נוקשים שנקבעו על-ידי בני אנוש. מאות שנים לאחר מכן עדיין שמרו משיחיים את השבת ונחו בה. ההיסטוריון מהמאה החמישית בשם סוקרטס סקולסטיקוס כתב: "כמעט שכל בתי הכנסת ברחבי העולם חגגו את מסתורין ארוחת האדון מדי שבת בשבתו, אולם המשיחיים שברומא ואלכסנדריה סירבו לעשות כן בגין מסורות עתיקות." ("ההיסטוריה בתי הכנסת", ספר מס' 5 עמ' 289).

אין ספק אם כן, תהא הסיבה אשר תהיה, לעובדה שכל המאורעות הללו תועדו בבשורות, לא הייתה זאת על-מנת להרחיק הלאה מהשבת אף נפש.

קיראו שוב את מתי 12:12 והתמקדו בביטוי: "לִכְן מְתָר לַעֲשׂוֹת אֶת הַטּוֹב בַּשַּׁבָּת"
מה משמע הדברים בהקשר המייד של דברי ישוע, ומה זה בא ללמד? כיצד צריך לשמור את השבת?

למרות שחוקי היהדות מרשים מתן שירות רפואי בשבת לאדם שחייו בסכנה, ישוע לקח את הנושא יותר לעומק. ריפוי, אפילו זה שיכול להידחות לימים אחרים בשבוע מותר בשבת. שימו לב גם למה שאמר ישוע מאוחר יותר בבשורה על פי מתי: "עַל־כֵּן פֶּלֶסֶסוֹפֵר מְלַמֵּד לְמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם דּוֹמָה לְאִישׁ בְּעַל־בַּיִת הַמוֹצֵיא מְאוֹצְרוֹ חֲדָשׁוֹת וְגַם יִשְׁנוֹת" (מתי 13: 52). ללא ספק הביא ישוע אוצרות חדשים גם כן.

קיראו את ישעיה 13:7-58. כיצד עוזרים פסוקים אלו לשקף את המשמעות האמיתית של הליכה בעקבותיו של האדון ולחיות בהתאם לעקרונות חוקי הקב"ה כולל השבת? כיצד נבין את המילים: "גֵּדֵר פְּרָץ" במיוחד בהקשר של מסר שלושת המלאכים בהתגלות פרק יד' 6-12.

חומר נוסף למחשבה: 'עם או בלי דת' אמר פעם מישהו, 'אנשים טובים יעשו מעשים טובים ואנשים רעים יעשו מעשים רעים. אולם בשביל שאנשים טובים יעשו מעשים רעים, בשביל זה צריך דת'. במאה ה-17 הזהיר המיסקטין הנודע בְּלִיז פֶּסְקָאל 'אנשים לא עושים רע באופן מושלם כל-כך ובשמחה רבה כל-כך יותר מאשר מתוך אמונה דתית'. למרות שהדברים מופרזים במקצת, לצערינו ישנה אמת מסויימת ברגשות אלו. אמת זו מתגלה בהקשר של שיעור השבוע בעניין הפרושים והשבת

"כשפנה ישוע לפרושים בשאלה אם מותר בשבת לעשות טוב או רע, להציל נפש חיה או להרוג, הוא הטיח בפניהם את כוונותיהם המרושעות. הם רדפו אותו באיבה מרה בעוד שהוא הושיע חיי אדם והביא אושר להמונים. האם היה טוב יותר להרוג בשבת כשם שהם רצו לעשות (איתו לפחות) מאשר לרפא את המיוסרים כפי שהוא עשה? האם היה זה מוצדק יותר לשאת מחשבות רצח בלב ביום הקדוש לאלוהים מלאהוב כל אנוש, ולבטא זאת במעשי חסד?" (אלן גיי ווייט, 'חמדת הדורות', עמ' 287).

שאלות לדיון:

1. למה התכוון ישוע כשאמר: "חֶסֶד חִפְצָתִי וְלֹא-זָבַח" (מתי 12:7)? תוך שאתם מנסחים תשובה, חישבו גם על הפסוקים הבאים: מתי 13-10:9; הושע 6:6; ישעיה 17-11:1.
2. לאור הראיות החותכות שבכתבי הקודש, מדוע אתם סבורים שכל-כך הרבה מאמינים משיחיים, נאמנים ואוהבים את ישוע, מתעקשים בנחישות דעת לדחות את השבת? מה ניתן לעשות מלבד לספק הוכחות מן הכתובים, שאולי יגרום להם להיפתח לאמת בנוגע לשבת
3. כיצד אתם שומרים על קדושת השבת? באילו דרכים תוכלו לשאוב ניסיון עמוק ועשיר יותר בשמירת השבת?
4. ישוע אמר: "עֲלֵי נְעִים וְקַל מְשָׁאִי". שאלו את עצמכם את השאלה: באילו דרכים נוכל להפחית את המשא ולשחרר מעט את העול של אלו מסביבכם?